

Economie op weg naar een kantelmoment?

Alle arbeidsmarktindicatoren toonden in het laatste kwartaal van 2018 duidelijk een gunstige evolutie in West-Vlaanderen. Sommige indicatoren van het consumenten- en producentenvertrouwen neigen in het derde en vierde kwartaal echter neerwaarts. Maar de omzet en de investeringen van de grote ondernemingen blijven toenemen en zullen het record van 2017 zeker overtreffen. Ook het aantal starters piekt.

Sabine Traen & Frederik Sack, POM West-Vlaanderen, afdeling Data, Studie en Advies

De afgevlakte synthetische conjunctuurcurve (zie figuur 1) is van april 2016 tot juli 2017 duidelijk opwaarts gericht; sindsdien evolueert de afgevlakte curve afwisselend negatief en positief. De brutowaarden evolueerden van juli 2018 tot januari bijna uitsluitend negatief waardoor de afgevlakte synthetische conjunctuurcurve haar neerwaartse trend vermoedelijk zal aanhouden.

Arbeidsmarktindicatoren

West-Vlaanderen telde einde januari 2019 **28.048** werklozen, dat zijn er 7,7% minder dan in dezelfde periode in 2018. De werkloosheid evolueerde in heel 2018 gunstig, zowel bij mannen, vrouwen, -25-jarigen als +50-jarigen. Deze trend lijkt zich in januari 2019 verder te zetten. Ook het aantal uitgeschreven oudere werklozen kende een gunstige evolutie. In het vierde kwartaal 2018 was de afname op jaarbasis groter dan in de drie

voorgaande kwartalen van 2018. De VDAB ontving voor West-Vlaanderen in het vierde kwartaal van 2018 op jaarbasis 5,1% meer vacatures. In januari 2019 was er een stijging van 1,3% op jaarbasis. In de eerste drie kwartalen van 2018 lag het aantal ontvangen vacatures telkens ruim 10% hoger dan in dezelfde kwartalen van 2017. Opvallend is dat de maand december een ongunstige evolutie kende: -4,6% op jaarbasis. Januari 2019 evolueerde gunstig, maar het extra aantal ontvangen vacatures is zeer beperkt (+1,3% op jaarbasis). Ook het aantal eerder openstaande vacatures evolueerde duidelijk positief in 2018. In januari 2019 telde de VDAB ruim een kwart meer openstaande vacatures dan in januari 2018. Een dalend aantal niet-werkende werkzoekenden in combinatie met een stijgend aantal openstaande vacatures zorgt voor een stijgende arbeidsmarktcrapte.

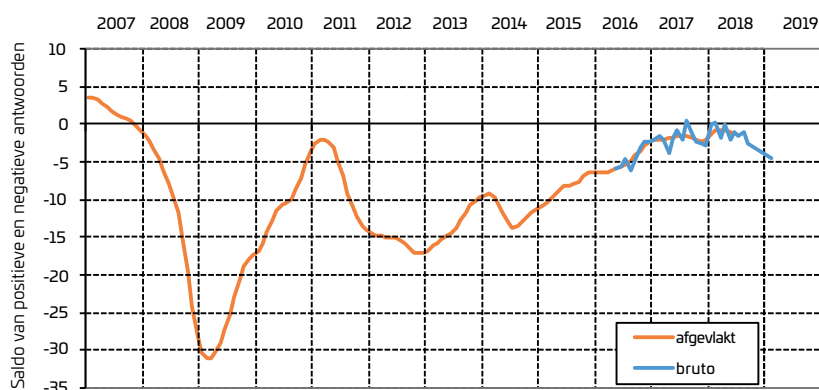
Deze arbeidsmarktcrapte neemt sinds 2014 jaar na jaar toe. In 2017 telde West-Vlaanderen 4,2 niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature; in 2018 daalde deze factor verder tot 3,1. De crapte lag in 2018 ook duidelijk hoger in West-Vlaanderen dan in het Vlaamse Gewest (4,1). In het derde en vierde kwartaal van 2018 was er telkens een terugval van de tijdelijke werkloosheid in West-Vlaanderen.

Producentenvertrouwen

In oktober (+12%) en november 2018 (+17%) waren er in West-Vlaanderen merkkelijk meer **starters** dan in de overeenkomstige maanden van 2017.

In oktober en november 2018 was er echter ook een aanzienlijke toename van het aantal **stopzettingen** van handelszaken met respectievelijk 29,8% en 51,4% op jaarbasis. We verwachten dus een ongunstige evolutie in het volledige vierde kwartaal. Het netto aantal ondernemingen nam in oktober 2018 licht toe (+0,3% op jaarbasis) maar daalde behoorlijk in november (-13,1%). In het vierde kwartaal van 2018 gingen meer ondernemingen failliet dan in het vierde kwartaal van 2017 (+22,3%). Het aantal verloren jobs kende in deze periode een gelijkaardige toename (+21,4% op jaarbasis). Ondanks een afname op jaarbasis van het aantal faillissementen met 26,8% in januari 2019 lag het aantal verloren jobs door faillissementen bijna twee keer zo hoog (+95,2% op jaarbasis).

Figuur 1: synthetische conjunctuurcurve voor West- Vlaanderen

Bron: NBB, verwerking: POM West-vlaanderen

¹ De term werklozen in deze synthese duidt op de groep van de niet-werkende werkzoekenden.

Zowel de omzet (+5,5%) als de investeringen (+9,4%) van grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen, zetten zich in het derde kwartaal van 2018 nog sterker door op jaarbasis dan in de eerste twee kwartalen van 2018.

Consumentenvertrouwen

Het aantal **nieuwbouwwoningen** in West-Vlaanderen nam in de eerste helft van 2018 aanzienlijk toe.

Het aantal vergunde renovatiewoningen in West-Vlaanderen viel terug in het eerste kwartaal van 2018 (-30,4%), maar kende in het tweede en derde kwartaal van 2018 een gunstige evolutie (respectievelijk +23% en +30,3%). In het vierde kwartaal van 2018 werden beduidend minder nieuwe **personenwagens** ingeschreven dan in het vierde kwartaal van 2017 (-14,8%), dit als gevolg van de invoering van de WLTP-norm op 1 september 2018. Ook in januari 2019 zet deze trend zich verder (-17,6% op jaarbasis).

De omzet in de kleinhandel kende in het derde kwartaal 2018 (-2,7%) net zoals in de twee voorgaande kwartalen een ongunstige evolutie op jaarbasis.

Tot slot toont de diamant van West-Vlaanderen (zie figuur 2) de evolutie van de verschillende indicatoren in 2018 ten opzichte van 2017 en dit voor het recentste kwartaal (= het derde) waarvoor alle gegevens van elke indicator beschikbaar zijn. Van de dertien sociaaleconomische indicatoren in de diamant evolueerden er acht gunstig: werkloosheid, tijdelijke werkloosheid, omzet, investeringen, vergunde nieuwbouw- en renovatiewoningen, inschrijvingen van nieuwe personenwagens en verloren arbeidsplaatsen door faillissementen. De indicatoren omzet kleinhandel, inschrijving van tweedehandsvoertuigen, faillissementen, starters en stopzettingen evolueerden licht ongunstig.

Producentenvertrouwen

Indicator	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest			
	Kw 1 -2018	Kw 2 -2018	Kw 3 -2018	Kw 4 -2018	Kw 1 -2018	Kw 2 -2018	Kw 3 -2018	Kw 4 -2018
Starters	+	+	-	+	+	+	+	+
Stopzettingen en schrappingen	+	-	-	-	-	-	-	-
Nettogroei	+	-	-	-	-	-	-	+
Faillissementen	-	+	-	-	+	+	-	-
Verloren jobs door faillissementen	+	+	+	-	+	+	+	-
Omzet	+	+	+		+	+	+	
Investeringen	+	+	+		+	-	-	

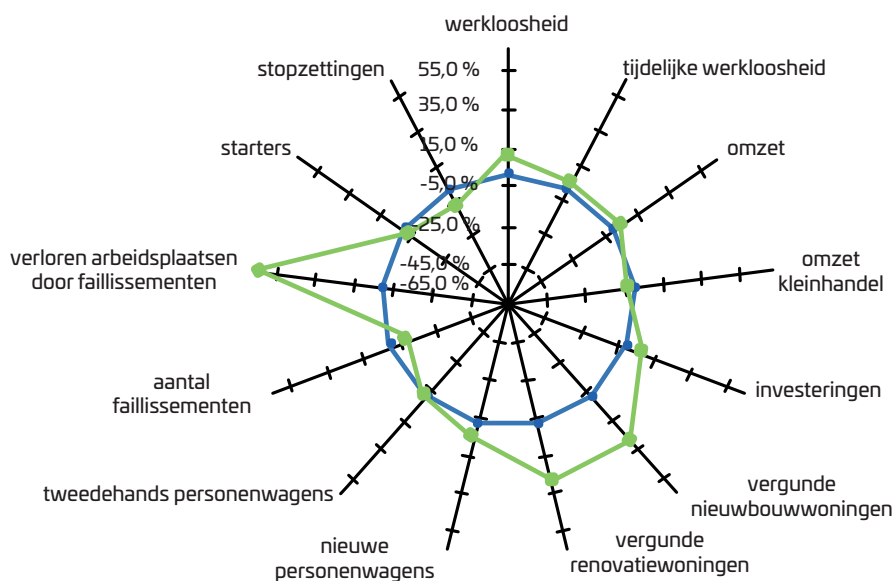
⁽¹⁾ Onvolledige kwartalen zijn gemarkeerd.

Consumentenvertrouwen

Indicator	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest			
	Kw 1 -2018	Kw 2 -2018	Kw 3 -2018	Kw 4 -2018	Kw 1 -2018	Kw 2 -2018	Kw 3 -2018	Kw 4 -2018
Vergunde woningen (nieuwbouw)	+	+	+	-	+	+	+	-
Vergunde woningen (renovatie)	-	+	+	+	+	-	-	+
Inschrijvingen nieuwe personenwagens	-	+	+	-	-	+	+	+
Inschrijvingen tweedehandspersonenwagens	+	+	-	-	-	-	-	-
Omzet kleinhandel	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Onvolledige kwartalen zijn gemarkeerd

Figuur 2: evolutie van de sociaaleconomische indicatoren in West-Vlaanderen in het derde kwartaal van 2018 ten opzichte van het derde kwartaal van 2017

Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), FEBIAC, Graydon. Verwerking: POM West-Vlaanderen.

² De gegevens voor het vierde kwartaal zijn nog niet beschikbaar voor analyse.

³ De Worldwide Harmonised Light Vehicles Test Procedure is een nieuwe testprocedure die wereldwijd wordt aanvaard. Deze methode bepaalt de CO₂-uitstoot, het brandstofverbruik en elektrisch bereik van lichte voertuigen (personenwagens en bestelwagens).